

ROVANIEMEN HOVIOIKEUS

Valtakatu 10 - 12, 96200 ROVANIEMI

Puh. (016) 336 11, Fax (016) 336 1250

rovaniemi.ho@om.fi

LAUSUNTO

12.2.2004

20/2004

Oikeusministeriö

PL 25

00023 VALTIONEUVOSTO

13.02.2004
ad 32, 71, 2002
OM 28:00 / 2002
davo

Viite Lausuntopyyntönnä 15.1.2004 OM 32/41/2002

Asia Rovaniemen hovioikeuden lausunto ihmiskauppatyöryhmän loppumietinnön laitonta maahantuloa ja maassa oleskelun järjestämistä sekä lapsipornografiaa koskevasta osasta.

Pydyttynä lausuntonaan hovioikeus esittää seuraavaa:

Laittoman maahantulon ja maassa oleskelun järjestäminen

Suomea koskevat kansainväliset velvoitteet, niin sanotun Palermon yleissopimuksen lisäpöytäkirja ja Euroopan unionin direktiivi ja puitepäättös laittomasta maahanmuutosta ja maassa oleskelun avustamisen ehkäisemisestä edellyttävät muutoksia yleistä järjestystä vastaan tehtyjä rikoksia koskeviin rikoslain säännöksiin. Voimassa olevan laittoman maahantulon järjestämistä koskevan rangaistussäännöksen selventämiseksi siinä on ehdotuksesta ilmenevästä syystä mainittu erikseen kauttakulku tekotapana. Selvennys on paikallaan. Hovioikeus pitää ehdotuksessa mainituilla perusteilla tarpeellisena erillisen törkeän laittoman maahantulon järjestämistä koskevan rangaistussäännöksen säätämistä. Ihmiskaupan kohteena olevan henkilön valtionrajarikosta koskevasta syytevapaudesta on aiheellista säätää ehdotuksen mukaisesti erikseen.

Lapsipornografia

Ehdotuksessa mainittu Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimuksen valinnainen pöytäkirja, ILO:n yleissopimus, Euroopan neuvoston yleissopimus ja Euroopan unionin puitepäättös edellyttävät tarvetta muuttaa lapsipornografiaa koskevaa rikoslain sisältämää sääntelyä. Hovioikeus pitää perusteltuna voimassa olevaan sukupuolisiveellisyttä loukkaavan kuvan levittämistä koskevaan rangaistussäännökseen ehdotettua tekotapojen selventämistä, levittämistarkoituksen poistamista rangaistavuuden edellytyksenä, yrityksen kriminalisointia, säännöksessä tarkoitetun lapsen määrittämistä ja poikkeuksen säätämistä teon rangaistavuudelle ja kannattaa sanottuja muutoksia. Myös törkeän sukupuolisiveellisyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan levittämisen kriminalisointia hovioikeus pitää, yhtyen ehdotuksessa mainittuihin perusteluihin, tarpeellisena ja kannatettavana. Ehdotuksen mukaisesti sukupuolisiveellisyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan hallussapidosta tuomittava enimmäisrangaistus on

korotettava yhdeksi vuodeksi vankeutta ja teon rangaistavuudelle on säädettävä poikkeus.

Oikeushenkilön rangaistusvastuuta on ehdotuksessa mainituilla perusteilla laajennettava koskemaan törkeää laittoman maahantulon järjestämistä, sukupuolisiveellisyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan levittämistä, törkeään sukupuolisiveellisyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan levittämistä ja sukupuolisiveellisyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan hallussapitoa.

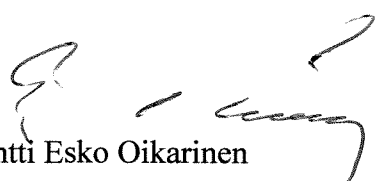
Hovioikeus pitää myös perusteltuna muuttaa pakkokeinolakia siten, että törkeä laittoman maahantulon järjestäminen ja törkeän sukupuolisiveellisyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan levittäminen lisätään telekuuntelua koskevaan säännökseen.

Telekuuntelusta on ehdotuksessa todettu olevan käytännössä apua törkeän laittoman maahantulon järjestämistä koskevan rikoksen tutkinnassa, vaikka suurelta osin teleliikenne tapahtuukin ulkomailla suomalaisen telekuuntelun ulottumattomissa. Myös lapsipornografian levittämisessä telekuuntelumahdollisuus eli mahdollisuus hankkia reaaliaikaisesti tieto viestin sisällöstä täydentää poliisin käytössä olevia tutkintakeinoja.

Telekuuntelumahdollisuuden laajentamista mainittuihin rikoksiin on ehdotuksessa perusteltu myös tekojen vakavuudella ja ehdotettujen rangaistusasteikkojen ankaruudella.

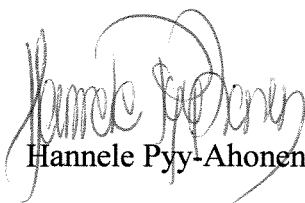
Työryhmän eriävän mielipiteen osalta hovioikeus toteaa, että työryhmän enemmistön toteamien näkökohtien johdosta voidaan katsoa olevan perusteita ulottaa telekuuntelumahdollisuus myös törkeää laittoman maahantulon järjestämistä koskeviin rikoksiin.

Muilta osin hovioikeudella ei ole mietinnöstä lausuttavaa tai huomautettavaa.

Hovioikeuden presidentti Esko Oikarinen

Lausunnon valmistellut
viskaali

Hannele Pyy-Ahonen